

Bagningsanalyser for sorter af vinterhvede ved TystofteFonden

Tilmelding til afprøvning 2023

Den 10.07.2022 trådte Bekendtgørelse om brødhvede (BEK nr. 1163) i kraft. Bekendtgørelsen imødekommer et ønske om en mere markedsorienteret ordning for optagelse af sorter af vinterhvede som ved dyrkning kan anvende kvælstofnormen for brødhvede, jf. den for planperioden gældende bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning. Bekendtgørelsen adskiller sig fra den hidtidige ordning ved, at den alene opstiller kriterier for givne egenskaber samt for den prøvedyrkning under hvilken egenskaberne skal testes. Bekendtgørelsen findes på Retsinformation på følgende link: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1163>.

En sammenfatning af bekendtgørelsens bestemmelser, såvel som en beskrivelse af hvad TystofteFonden tilbyder i forhold til prøvedyrkning og analyse af sorter mhp. optagelse på brødhvedelisten gives herunder.

Prøvedyrkningens gennemførelse:

Sorter til afprøvning prøvedyrkes i to uafhængige år på seks geografisk adskilte lokaliteter med fem referencesorter. Som referencesorter skal anvendes de i Danmark fem mest dyrkede sorter af brødhvede i det år, hvor afprøvningen foretages. Bekendtgørelsen udstikker endvidere minimumskrav til de enkelte forsøgs kvalitet.

Kriterier for optagelse:

Vurderingen af sorter er opdelt i to dele:

Kvalitet og dyrkningsstabilitet baserer sig på to års analyser af høstprøver fra prøvedyrkningen. I det der for hver af egenskaberne protein, faldtal og rumvægt tillades én fravigelse, skal alle sorter, i hvert af de to afprøvningsår, leve op til følgende kriterier:

Kvalitet og dyrkningsstabilitet		Egnethed til brødproduktion ¹⁾	Indstilling
1) Protein \geq 11,0 pct.	Positiv i 2 år →	Positiv →	Optagelse
		Negativ →	
2) Faldtal \geq 250 sekunder	Negativ i 2 år →	Positiv →	Afvisning
		Negativ →	
3) Rumvægt \geq 750 g/kg			
4) Brødvolumen \geq 90 pct. af referencegrundlaget (2 lokaliteter)	Positiv for pkt. 1-3 i 1 ud af 2 år →	Positiv ²⁾ →	Tilbud om 3. år

¹⁾ Fundet egnet ved mindst én af de involverede handelsmøller

²⁾ Fundet egnet ved to af de involverede handelsmøller.

Desuden indgår en vurdering af egnethed til brødproduktion som består i en udtalelse fra to anerkendte handelsmøller som skal basere sig på analyse af prøver fra mindst to lokaliteter i andet dyrkningsår.

Afprøvning ved TystofteFonden

TystofteFonden tilbyder at gennemføre prøvedyrkning og analyser af sorter til optagelse på brødhvedelisten i henhold til de bestemmelser som fremgår af Bekendtgørelse om brødhvede.

Tilmelding

Alle sorter som ønskes vurderet i forhold til optagelse på brødhvedelisten kan tilmeldes afprøvning ved TystofteFonden. Herunder sorter optaget på, eller under afprøvning til, dansk og europæisk sortliste. Tilmelding finder sted på særligt anmeldelsesskema som findes her: <https://www.tystofte.dk/anmeldelser/>

Afprøvnings gennemførelse

TystofteFonden formidler udsæd og håndterer høstprøver samt står for kommunikation og tilsyn med afprøvningsstederne og foretager også en vurdering af lokaliteternes egnethed jf. bekendtgørelsens §5, stk. 1. Ved TystofteFonden gennemføres prøvedyrkningen på følgende lokaliteter:

Teknologisk Institut, Koldkærgaard; Nordic Seed, Holeby; Nordic Seed, Dyngby, Sejet Planteforædling, Horsens; Patriotisk Selskab, Fyn og TystofteFonden, Skælskør.

Som reference udvælges de fem sorter på den aktuelle brødhvedeliste med størst areal anmeldt til fremavl af C2 materiale per 1. februar i året for tilmelding til afprøvning.

Gældende forsøgsplan for prøvedyrkningernes gennemførelse findes her:

<https://www.tystofte.dk/afprovning/vp-forsoesplaner/>

TystofteFonden analyserer høstprøver fra prøvedyrkningen og fremsender desuden i andet afprøvningsår prøver til samarbejdende handelsmøller. TystofteFonden har truffet aftale med Valsemøllen A/S og Lantmännen Cerealia om gennemførelse af vurderingen af egnethed til brødproduktion.

TystofteFondens protokol for prøvebagning findes her:

https://www.tystofte.dk/afprovning/vp_oversigt/

Publicering og indrapportering af resultater

Resultater af afprøvningen publiceres under årsresultater på TystofteFondens hjemmeside hvoraf det også vil fremgå, hvilke sorter der efter to års afprøvning opfylder bekendtgørelsens bestemmelser.

Sorter som efter endt afprøvning lever op til bekendtgørelsens kriterier meddeles til Landbrugsstyrelsen som publicerer samlet liste i førstkommende udgave af gødningsbekendtgørelsen.

Overgangsordning

Sorter der allerede er i afprøvning til optagelse på brødhvedelisten kan vurderes efter kriterierne i Bekendtgørelse om brødhvede. For de sorter hvor det er aktuelt, fremsendes blanket for anmelders tilkendegivelse af, hvorvidt en sort ønskes vurderet efter de nye kriterier, eller om sorten ønskes vurderet efter de kriterier som var gældende på tidspunktet for anmeldelse.

Udenlandske afprøvningsresultater

Optagelse på brødhvedelisten kan også ske for sorter der er afprøvet som brødhvede i et andet EU-medlemsland under sammenlignelige dyrkningsmæssige forhold, og som opfylder betingelserne i bekendtgørelsen eller kriterier, der giver tilsvarende sikkerhed for sortens egnethed til brødproduktion.

Data fra udenlandske undersøgelser skal være TystofteFonden i hænde senest tre uger før aktuelle fagudvalgsmøde. Møderne gennemføres normalt i januar og november. Datoer oplyses ved henvendelse.